

2. Макарович В.К. Роль інформаційних технологій при підготовці фахівців-обліковців. Інформаційні технології в культурі, мистецтві, освіті, науці, економіці та бізнесі : матер. міжн. наук.-практ. конф., м. Київ, 2 лютого 2017 р. Ч. 2. С. 95-96.
3. Міністерство цифрової трансформації України : офіційний сайт. URL: <https://thedigital.gov.ua/>.
4. Моторне (транспортне) страхове бюро України : офіційний сайт. URL: <https://mtsbu.ua/about/statistics>.
5. Онлайн-платформа «Дія.Бізнес». URL: <https://business.diia.gov.ua/>.

Чистякова Д.Д.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету

Науковий керівник – **Мікуляк К.А.,**

асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ: НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ СТРАХОВОГО БІЗНЕСУ

Широке використання цифрових технологій стає все більш важливим фактором не лише для фінансового ринку, але й для економіки загалом. Фінансові компанії можуть застосовувати нові технології не лише для створення страхових продуктів, а й для підвищення ефективності виконання регуляторних вимог щодо зменшення страхових ризиків. Цифровізація – один із глобальних трендів розвитку фінансового ринку. Хоча страхування є одним із найбільш консервативних секторів фінансового ринку, все ж спостерігається зростання використання цифрових технологій у цій сфері.

Актуальність дослідження впливу цифрових технологій на страховий бізнес посилюється з кожним роком як в Україні, так і за кордоном. Вітчизняні науковці, зокрема В. Д. Базилевич [1], Н. В. Приказюк [1] і О. М. Лобова [1] детально аналізують можливості цифрових інновацій для забезпечення конкурентних переваг страховиків, підкреслюючи їхній потенціал для залучення нових клієнтів. І. І. Чуницька [2] доповнює це дослідження, акцентуючи увагу на ключовій ролі цифрових технологій у розвитку страхового ринку. Водночас Л. А. Чвортко [3], Т. О. Корнієнко [3] та О. А. Вінницька [3] виокремлюють перешкоди, які гальмують цифрову трансформацію української економіки в цілому, і, зокрема, страхового сектору [4].

Основним мотивом для впровадження онлайн-обслуговування страховими компаніями є потреба у скороченні витрат, розширенні території діяльності та диверсифікації ризиків. Важливою є також зручність придбання страхових послуг онлайн [5]. Для розуміння ролі страхування в цифровій економіці необхідне теоретичне обґрунтування поняття «цифрове страхування», яке можна розглядати з двох сторін. По-перше, це частина економічних відносин, що виникають через наявність страхових інтересів та їх задоволення за

допомогою цифрових технологій. По-друге, це спосіб реалізації страхового захисту на основі цифрових технологій.

Згідно з програмою «Україна 2030Е – країна з розвинутою цифровою економікою», цифрова трансформація полягає в перетворенні існуючих аналогових продуктів і процесів на основі цифрових технологій. До ключових цифрових технологій, які зазначає Всесвітній економічний форум у Давосі, належать Інтернет речей, роботизація, штучний інтелект, великі дані, безпаперові технології, 3D-друк, хмарні обчислення, безпілотні та мобільні технології, біометричні технології, квантові обчислення, блокчейн та інші [6].

Активний розвиток цифрових технологій призводить до виникнення нових ризиків, які можна мінімізувати через страхування. Цифрове страхування можна розглядати як спосіб забезпечення традиційного страхового захисту, а також нового, пов'язаного із ризиками цифрової економіки. Дослідники виділяють три напрямки цифровізації страхового ринку: інтернетизація, індивідуалізація та діджиталізація.

Сьогодні значна частина страхових послуг, включаючи укладання договорів і врегулювання страхових випадків, відбувається онлайн. Основні страхові продукти, що продаються через Інтернет, включають обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВВНТЗ), КАСКО, добровільне медичне страхування, туристичне страхування та інші. З 1 вересня 2022 року українські страхові компанії почали укладати міжнародні договори страхування «Зелена картка» в електронному вигляді. Протягом перших шести днів електронну форму укладення обрали понад 60% договорів [7].

У 2021 році значна частина автовласників укладала електронні договори ОСЦПВ. Кількість таких полісів склала 4,5 млн, що дорівнювало половині всіх договорів, а сума премій перевищила 3 млрд грн [8]. Крім того, водії мають можливість оформляти ДТП через електронний європротокол.

Страховий ринок переходить від стандартизованих продуктів до індивідуального підходу. Це стає можливим завдяки технологіям великих даних (BigData), Інтернету речей (IoT), штучному інтелекту, блокчейну та технології RegTech.

Технологія великих даних (BigData) дозволяє аналізувати великі обсяги інформації для прийняття рішень, виявлення шахрайства та надання індивідуальних пропозицій. Блокчейн дозволяє уникнути неправомірних дій, таких як повторні виплати чи укладення договорів. Технологія RegTech оптимізує процес управління ризиками та виконання регуляторних вимог.

Штучний інтелект використовується для розпізнавання шахрайства, обробки заяв страхувальників та роботи чат-ботів. Інтернет речей дозволяє зібрати нові дані для оцінки ризиків та фіксації страхових випадків.

Серед найпоширеніших цифрових технологій у страхуванні – великі дані, штучний інтелект, телематика та страхування на основі використання часу («плати коли їздиш»). Телематика створила революцію в автострахуванні,

завдяки таким моделям, як Pay-As-You-Drive (PAYD) та Pay-How-You-Drive (PHYD) [9].

Діджиталізація включає бухгалтерський облік, оцінку ризиків, продаж страхових послуг і документообіг. Основні виклики для діджиталізації пов'язані з витратами на IT-інфраструктуру та безпекою даних.

Отже, цифрова трансформація радикально змінює обличчя страхового ринку. Впровадження цифрових технологій, таких як великі дані, штучний інтелект та Інтернет речей, дозволяє страховикам підвищити ефективність, персоналізувати пропозиції та знизити витрати. Інтернетизація страхових послуг, індивідуалізація продуктів та діджиталізація процесів – це ключові тренди, які формують нову екосистему страхування. Хоча цифрова трансформація відкриває широкі можливості, вона також створює нові виклики, пов'язані з безпекою даних та інвестиціями в IT-інфраструктуру. Для успішної цифрової трансформації страховим компаніям необхідно адаптувати свої бізнес-моделі та культуру, а державі – створити сприятливе регуляторне середовище.

Список використаних джерел:

1. Базилевич В. Д., Приказюк Н. В., Лобова О. М. Цифровізація у забезпеченні конкурентних переваг страхових компаній. *Економіка та держава*. 2020. №2. С. 15-20. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.2.15.
2. Чуницька І. І., Ясентюк А. С. Функціонування страхового ринку України в умовах сучасної цифрової трансформації. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Економіка»: науковий журнал. Острог: Вид-во НаУОА, грудень 2021. No 23(51). С. 89–94. DOI: 10.25264/2311-5149-2021-23(51)-89-94.
3. Чвертко Л. А., Корнієнко Т. О., Вінницька О. А. Цифровізація страхового бізнесу як дієвий важіль управління ризиками. *Sciences of Europe*. 2022. Вип. 89. С. 7-11.
4. Попова Л.В. Сучасні тенденції розвитку цифрових технологій у страхуванні. Гроші, фінанси і кредит. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. 2022. №5. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2022-5-08-02/2022-5-08-02>.
5. Снідко Є.А., Мікуляк К.А. Insurtech як напрям розвитку страхування. Трансформація страхового ринку України в світлі сучасних економічних викликів : матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених. м. Миколаїв, 18-19 квітня 2023 р. Миколаїв : МНАУ, С. 40-42.
6. Україна 2030E - країна з розвинутою цифровою економікою. URL: <https://hvylyya.net/analytics/economics/ukraine-2030e-kraina-z-rozvinutoju-cifrovoju-ekonomikoju.html>.
7. Електронна «Зелена картка» швидко завойовує популярність серед українських автовласників. Моторне (транспортне) страхове бюро України. Вебсайт. URL: <https://mtsbu.ua/ua/presscenter/news/169660/>.
8. В 2021 р. страховики ОСЦПВ здійснили рекордну кількість виплат постраждалим в ДТП. МТСБУ : вебсайт. URL: <https://mtsbu.ua/ua/presscenter/news/168069/>.
9. Технології: Телематика, BigData, IoT, Штучний інтелект. Forinsurer : веб-сайт. URL: <https://forinsurer.com/theme/77>.